

Úvodní stránka>Vaše práva>Oběti trestných činů>Odškodnění>Uplatnění nároku na náhradu škody od pachatele

Uplatnění nároku na náhradu škody od pachatele

Jak mohu uplatnit nárok na náhradu škody nebo jiné opravné prostředky / prostředky nápravy vůči pachateli v trestním řízení a komu bych měl příslušnou žádost adresovat?

Nároky na náhradu škody (respektive žádosti o odškodnění) vyplývající z trestného činu se obvykle zpracovávají v rámci stejného soudního procesu jako trestní věc, jejich projednávání však lze rovněž postupit do samostatných řízení.

Můžete požádat státního zástupce, aby váš nárok na náhradu škody za daný trestný čin uplatnil před soudem. Je dobré o tom informovat policii během předběžného vyšetřování. Státní zástupce může nárok na náhradu škody uplatnit vaším jménem, pokud je daná záležitost jasná a jednoduchá. Pokud státní zástupce nárok na náhradu škody vaším jménem neuplatní, bude vás informovat písemně.

Svůj nárok na náhradu škody (žádost o odškodnění) můžete u soudu uplatnit také sami během řízení v trestní věci, nebo tak za vás může učinit právní poradce.

V jaké fázi trestního řízení bych měl žádost předložit?

Pokud požadujete odškodnění od pachatele, musíte to oznámit policii během předběžného vyšetřování, nebo nejpozději před soudem, když soud věc projednává.

Co mohu v žádosti požadovat a jakým způsobem ji mám předložit (uvést celkovou částku a/nebo specifikovat jednotlivé ztráty, ušlý zisk a úroky)?

Pokud jste se stali obětí trestného činu, může požadovat náhradu:

majetku rozbitého nebo ztraceného v souvislosti s újmou,
jakýchkoli nákladů na zdravotní péči a jiných nezbytných nákladů,
ušlého zisku,

bolesti a jiných dočasných problémů,

trvalých problémů a

duševního strádání. Za duševní strádání může být odškodnění vyplaceno, pokud dané jednání:

narušilo vaši svobodu, mír, čest nebo soukromý život,

diskriminovalo vás,

porušilo vaši osobní integritu nebo

jiným způsobem vážně narušilo vaši lidskou důstojnost.

Vaši blízcí příbuzní mohou mít rovněž nárok na přiměřené odškodnění nezbytných nákladů a ušlého zisku, které jim vznikly následkem péče o vás z důvodu zranění, která jste utrpěli následkem trestného činu.

Pokud jste zorganizovali pohřeb osoby, která zemřela následkem trestného činu, máte právo požadovat od pachatele náhradu nákladů, které vám v souvislosti s pohřbem vznikly. Rodiče, děti a manžel zemřelého nebo jiná srovnatelná osoba zemřelému zvláště blízká mají rovněž právo na přiměřenou náhradu nákladů na pohřeb, které jim vznikly.

Soud může naříditi pouze to, co jste nárokovali jako zúčastněná strana, nic jiného, nic navíc. Žádosti o odškodnění, které předložíte, jsou tedy horní hranicí odškodnění, které bude nařízeno. Máte rovněž právo požadovat úrok z částky odškodnění, které nárokuje. Pokud jste byli předvoláni, abyste objasnili danou záležitost u soudu osobně, máte právo získat denní příspěvek a náhradu cestovních výdajů a ušlého zisku.

Existuje pro takové žádosti zvláštní formulář?

Neexistuje žádný zvláštní formulář.

Jaké důkazy musím na podporu své žádosti předložit?

Musíte prokázat výši škody doložením nákladů způsobených trestním činem. Je rovněž nutné doložit jakýkoli ušlý zisk, spoluúčast na pojištění a cestovní a jiné náklady související s objasněním případu, pro který se požaduje odškodnění.

V případě bolesti a jiných dočasných problémů, jakož i trvalých problémů se odškodnění určuje s ohledem na povahu a závažnost újmy, povahu a dobu trvání nezbytné péče a dobu trvání problému. Odškodnění trvalých následků se určuje s ohledem na povahu a závažnost nemajetkové újmy a věku osoby, která problém utrpěla. Jakékoli zvláštní zhoršení kvality života osoby, která utrpěla nemajetkovou újmu, může být rovněž zohledněno jako faktor pro zvýšení výše přiznaného odškodnění. K prokázání potřebujete prohlášení lékařů vysvětlující povahu zranění a péči potřebnou pro jejich léčbu.

Je třeba zaplatit v souvislosti s mojí žádostí nějaké soudní výlohy či jiné poplatky?

Za projednávání věci u okresního soudu (*käräjäoikeus*) se neúčtují žádné soudní výlohy, pokud je žádost o odškodnění projednávána společně s obžalobou podanou státním zástupcem. Pokud jsou nároky na náhradu škody uplatněny jako samostatná občanská věc, účtují se v souvislosti s projednáváním věci soudní výlohy.

Mohu si před řízením a/nebo v jeho průběhu vyžádat právní pomoc? Mohu si ji vyžádat, pokud nežiji v zemi, kde řízení probíhá?

Pokud splňujete podmínky pro získání právní pomoci, můžete právní pomoc získat jak pro předběžné vyšetřování, tak pro soudní řízení. Oběť domácího násilí, sexuálního trestného činu nebo závažného trestného činu proti životu, zdraví nebo svobodě oběti může mít nárok na poradce placeného ze státních prostředků. Právní pomoc lze získat v případech projednávaných finskými soudy, i když nežijete ve Finsku.

V jakém případě trestní soud zamítne můj nárok vůči pachateli nebo o něm odmítne rozhodnout?

Pokud jste během předběžného vyšetřování uvedli, že chcete žádost o odškodnění podat sami nebo prostřednictvím advokáta, nebo pokud státní zástupce vaši žádost nepřijme, okresní soud se vás zeptá, zda chcete vznést nějaké nároky na odškodnění. Okresní soud může stanovit termín, do kterého je zapotřebí tomuto soudu zaslat žádost o odškodnění. Nepodání písemné žádosti může znamenat, že okresní soud se nebude zabývat žádostí o odškodnění, kterou podáte později.

Soud vaši žádost o odškodnění odmítne, pokud budou na její podporu předloženy nedostatečné důkazy.

Mohu se proti takovému rozhodnutí odvolat nebo využít jiných opravných prostředků / prostředků nápravy?

Pokud chcete podat opravný prostředek proti rozhodnutí okresního soudu, měli byste tento soud informovat o vaší nespokojenosti do sedmi dní ode dne, kdy byl vydán rozsudek. Jakmile soud o vaší nespokojenosti informujete, můžete proti rozsudku podat opravný prostředek příslušnému odvolacímu soudu (*hovioikeus*). Opravný prostředek musíte k okresnímu soudu zaslat do 30 dní ode dne vynesení rozsudku okresního soudu. Zpravidla budete potřebovat souhlas s dalším projednáváním, aby se odvolací soud mohl vaši věc řádně zabývat.

Jestliže mi soud přizná náhradu škody (odškodnění), jak mohu zajistit, aby bylo rozhodnutí vůči pachateli vykonáno, a jakou pomoc mohu za tímto účelem získat?

Pokud obžalovaný dobrovolně neuhradí nařízené odškodnění, můžete požádat, aby výkon vašeho nároku zajistil soudní exekutor. Soudnímu exekutorovi byste měli zaslat žádost o výkon nároku a přiložit k ní soudní rozhodnutí potvrzující váš nárok na náhradu škody. Žádost o výkon nároku se podává soudnímu exekutorovi podle místa, kde dlužník žije nebo má místo bydliště. Pokud existuje více dlužníků, kteří žijí v různých lokalitách, stačí žádost podat jednomu soudnímu exekutorovi. Podrobnější pokyny k podání žádosti o odškodnění si můžete vyžádat od exekučního úřadu (*ulosottovirasto*). Kontaktní údaje exekučních úřadů naleznete [zde](#) (ve finštině, švédštině a v angličtině).

Poslední aktualizace: 13/03/2019

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.